

Brandkårsungdomars upplevelser av första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren

Elin Söderlund

Examensarbete

Akutvård

2018

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Akutvård
Identifikationsnummer:	16776
Författare:	Elin Söderlund
Arbetets namn:	Brandkårsungdomars upplevelser av första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren
Handledare (Arcada):	Christoffer Ericsson
Uppdragsgivare:	Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund
<p>Sammandrag:</p> <p>Detta examensarbete är ett beställningsarbete av Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund. I studien undersöks brandkårsungdomars upplevelser av första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren. Studien baserar sig på kvalitativa temaintervjuer med fem brandkårsungdomar i åldern 12-15 år. Innehållsanalysen av det utskrivna intervjumaterialet skedde med hjälp av tematisering, kategorisering och abstrahering. Den teoretiska referensramen som användes var rädslor hos barn.</p> <p>Eftersom ett ensamt barn kan vara den som är på plats i en nödsituation där första hjälpen möjligtvis kan rädda liv, är det bra att även barn lär sig agera i sådana situationer. Tidigare forskning visar att barn är kapabla att ge första hjälpen. Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund är ett förbund som bland annat arrangerar utbildning för frivilliga brandkårer, vilken inkluderar även första hjälpen-utbildning för brandkårsungdomar. De frivilliga brandkåreerna själva ordnar även veckoövningar för sina medlemmar där första hjälpen är en del av det som man lär ut.</p> <p>Studiens syfte var att lyfta fram brandkårsungdomars upplevelser av första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren.</p> <p>Forskningsfrågorna var följande:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hur uppfattar brandkårsungdomar begreppet ”första hjälpen”? 2. Vad väcker första hjälpen för känslor hos brandkårsungdomarna? 3. Upplever brandkårsungdomar att de har nytta av att lära sig första hjälpen? <p>Resultatet studien gav är att brandkårsungdomar förknippar ordet ”första hjälpen” med saker de minns från situationer de övat eller varit med om. Känslorna första hjälpen väckte var både positiva och negativa. Hit hörde även rädsla som den teoretiska referensramen behandlade. Brandkårsungdomarna upplevde att de har nytta och intresse av att lära sig första hjälpen samt att de efter första hjälpen-utbildning har en lägre tröskel att hjälpa någon som behöver det. Utöver detta visade studien att rädslor hos barn bör tas i beaktande vid planerande och utförande av första hjälpen-utbildning för brandkårsungdomar inom den frivilliga brandkåren.</p>	
Nyckelord:	Brandkårsungdom, första hjälpen, frivillig brandkår, Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund
Sidantal:	32+4
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	21.5.2018

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Emergency care
Identification number:	16776
Author:	Elin Söderlund
Title:	Junior firefighter´s experiences of the first aid training in the voluntary fire department.
Supervisor (Arcada):	Christoffer Ericsson
Commissioned by:	Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund
<p>Abstract:</p> <p>This thesis is ordered by Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund. It will study how junior firefighters are experiencing the first aid education in the voluntary fire brigade. The study is based on five qualitative theme interviews, in which 12-15-year old junior firefighters participated. The content analysis was made by thematization, categorizing and abstracting the answers.</p> <p>The theoretical framework that were used was fears among children.</p> <p>A lonely child can be the one who shows up first in an emergency-situation, where first aid probably could save lives. Because of that, it would be good that even the child could manage to give first aid. Earlier studies show that children can manage to give lifesaving first aid. Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund is an association who among other things arranges education for voluntary fire departments, which includes first aid education for junior firefighters. The voluntary fire departments themselves are also arranging their own weekly training where first aid also is involved.</p> <p>The aim of this study was to bring up junior firefighter´s experiences of the first aid training in the voluntary fire department.</p> <p>The questions in the study are:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. How does the junior firefighters perceive the term "first aid"? 2. What feelings does first aid bring up to the junior firefighters? 3. Do the junior firefighters think that they have benefits of learning first aid? <p>The result of the study was that junior firefighters associate the word "first aid" with things they remember from situations they have been training or been in in real life. The feelings first aid brought up were both positive and negative. Fear were even included here, which the theoretical framework was treating. The junior firefighters thought that they have benefits of learning first aid and they also have the interest to learn it. They do even think that the barrier to help somebody is lower when you have been learning first aid. The study also showed that fears among children should be kept in mind when planning and giving first aid education to junior firefighters in the voluntary fire department.</p>	
Keywords:	Firefighter youth, first aid, voluntary fire brigade, Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund
Number of pages:	32+4
Language:	Swedish
Date of acceptance:	21.5.2018

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Ensihoito
Tunnistenumero:	16776
Tekijä:	Elin Söderlund
Työn nimi:	Palokuntanuorten kokemukset vapaaehtoisen palokunnan ensiapukoulutuksesta
Työn ohjaaja (Arcada):	Christoffer Ericsson
Toimeksiantaja:	Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Tämä opinnäytetyö on tehty tilaustyönä Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund:ille. Tutkimuksessa tutkitaan palokuntanuorten kokemukset vapaaehtoisen palokunnan ensiapukoulutuksesta. Tutkimus koostuu viidestä laadullisesta teemahaastattelusta. Niihin osallistui palokuntanuoria iässä 12-15 vuotta. Sisällön analyysi kirjoitetusta haastattelumateriaalista tehtiin etsimällä teemojen yhtäläisyyksiä, luokittelemalla vastaukset ja tiivistelmällä koko teksti sujuvaksi tulokseksi. Teoreettinen viitekehys on lasten pelkoja. Yksinäinen lapsi voi olla se joka on ensimmäisenä paikalla hätätilanteessa, jossa ensiapu mahdollisesti voisi pelastaa ihmishenkiä. Siksi olisi hyvä, että lapsikin kykenisi toimimaan sellaisessa tilanteessa. Aiemmat tutkimukset osoittavat, että lapset kykenevät toimimaan ensiaputilanteissa. Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund on liitto joka järjestää koulutusta vapaaehtoiselle palokunnalle, mukaan lukien ensiapukoulutusta palokuntanuorille. Vapaaehtoiset palokunnat järjestävät myös omia viikkoharjoituksia jäsenilleen, missä myös käydään läpi ensiapua.</p> <p>Tämän tutkimuksen tarkoitus on tuoda esiin palokuntanuorten kokemukset vapaaehtoisen palokunnan ensiapukoulutuksesta. Tutkimuskysymykset kuuluu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Miten palokuntanuoret havaitsevat sanan "ensiapu"? 2. Mitkä tunteen ensiapu herättää palokuntanuorille? 3. Kokeeko palokuntanuoret, että heillä on hyötyä ensiapukoulutuksesta? <p>Tämän työn tulokset osoittivat, että palokuntanuoret yhdistävät sanan "ensiapu" asioilla mitä he ovat käyttäneet tai muistavat ensiapuharjoituksista tai oikeasta tilanteesta. Tunteet, mitkä ensiapu herätti, olivat sekä positiivisia, että negatiivisia. Tänne kuului myös pelko, joka teoreettinen viitekehys käsitteli. Palokuntanuoret kokivat, että heillä oli hyötyä ensiapukoulutuksesta ja myös kiinnostusta oppia ensiapua. He kokivat myös, että kynnys auttaa muita oli alhaisempi ensiapukoulutuksen jälkeen. Tutkimus osoitti myös, että lasten pelot on otettava huomioon suunnitelmassa ja toteuttaessa ensiapukoulutusta palokuntanuorille.</p>	
Avainsanat:	Palokuntanuori, ensiapu, vapaaehtoinen palokunta, Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund
Sivumäärä:	32+4
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	21.5.2018

INNEHÅLL

1	Inledning.....	7
2	Bakgrund.....	8
2.1	Begrepp.....	9
3	Syfte och frågeställningar	10
4	Teoretisk referensram	10
5	Tidigare forskning.....	11
5.1	Litteratursökning	11
5.2	Forskningsöversikt.....	12
5.3	Ungdomars utvecklingspsykologi	15
6	Design och förverkligande.....	17
7	Material och Metod.....	18
7.1	Metod.....	18
7.2	Informerter	18
7.3	Innehållsanalys.....	19
8	Resultat	20
8.1	Hur uppfattar brandkårsungdomar begreppet första hjälpen?	20
8.2	Vad väcker första hjälpen för känslor hos brandkårsungdomarna?	20
8.3	Upplever brandkårsungdomar att de har nytta av att lära sig förstahjälpen?	22
9	Kritisk Granskning	23
9.1	Etiska reflektioner	23
9.2	Tillförlitlighet.....	24
10	Diskussion.....	25
10.1	Resultat jämfört med tidigare forskning	25
10.2	Resultat i förhållande till den teoretiska referensramen	26
10.3	Resultat i förhållande till syfte och forskningsfrågor.....	27
11	Avslutning	28
	Källor.....	29
	Bilagor.....	33
	Bilaga 1 Infobrev	33
	Bilaga 2 Informerat samtycke	34

Bilaga 3 Intervju.....	35
Bilaga 4 Anhållan om forskningslov.....	36

Figurer

Figur 1. Arbetets design.....	17
-------------------------------	----

1 INLEDNING

Att känna till första hjälpen och vara kapabel att ge nödförstahjälp är en medborgarfärdighet. Det kan även räknas som en del av grundtryggheten i vårt land eftersom man i Finland enligt lagen är skyldig att hjälpa vid en nödsituation.

Första hjälpen kan rädda liv, men till den hör även att hjälpa vid vardagliga nödsituationer. Vem som helst kan råka vara den som är först på plats. Ibland kan det vara ett ensamt barn och därför är det bra att även barn kan agera i sådana situationer. Tidigare forskning visar att barn är benägna att agera i första hjälpen-situationer. Att lära ut första hjälpen åt barn är alltså en stor nytta för samhället. Till exempel inom den frivilliga brandkåren utbildar man första hjälpen åt barn och ungdomar.

Skribenten har själv varit en aktiv brandkårsungdom och deltagit i dessa övningar och utbildningar som ordnats inom den frivilliga brandkåren. Skribenten har utöver detta även fungerat som ungdomsledare för en ungdomsavdelning sedan år 2012 och gör det fortfarande. Eftersom skribenten både deltagit och varit med och utbildat, har intresset uppstått att veta hur ungdomarna i dagsläget upplever första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren.

Detta arbete är ett beställningsarbete av Finlands Svenska Brand-och Räddningsförbund. Målet är att denna studie ska lyfta fram hur brandkårsungdomarna upplever den frivilliga brandkårens första hjälpen-utbildning.

2 BAKGRUND

Beställaren till detta arbete är Finlands svenska brand- och räddningsförbund. Det är ett riksomfattande förbund som arbetar i samarbete med myndigheter, andra organisationer och samfund för att skydda människor, egendom och miljön. Till förbundets intressen hör att utveckla brand- och räddningsverksamheten samt befolkningsskyddet och räddningstjänsten. De ordnar årligen utbildning för frivilliga brandkårer, inklusive alarmdam- och ungdomsavdelningar. (Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund, u.å.b)

I Finland fanns det år 2016 445 ungdomsavdelningar inom den frivilliga brandkåren. Antalet brandkårsungdomar var samma år över 7200, åldern på dessa ungdomar varierade mellan 7 och 17 år. (SPEK 2016)

Till brandkårsungdomsverksamheten hör förutom brandkårsfärdigheter, även kunskaper i första hjälpen samt fysisk fostran, tävlingar och samarbetsövningar. (Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund u.å.a)

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK) och Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund (FSB) har lagt upp en utbildningsplan var ungdomar beräknas gå kurser som passar deras egen ålder och utveckling, arrangerade av antingen SPEK eller FSB. (FSB, 2008). Brandkåreerna kan själva inte hålla dessa kurser, men enligt Simo Tarvainen V.D. för Räddningsbranchens Centralorganisation i Finland r.f. kan detta kursmaterial används som underlag för brandkårens egna veckoövningar. (Almqvist, 2013a s.3)

Till den första hjälpen som går igenom inom frivilliga brandkåren hör bl.a. hur man gör en nödanmälan, hur man bemöter en patient, vad första hjälpen är samt dess betydelse i hjälpkedjan. Stukningar och stötar, medvetslöshet och blödningar går man också igenom. (Almqvist, 2013a) Även tryckförband, frakturer, brännskador, förgiftningar och elolyckor går man igenom (Almqvist, 2013b) Hit hör även psykisk förstahjäl, chock, återupplivning, hur agera vid trafikolycka samt sjukdomsattacker. (Almqvist, 2013c) Också värmesjukdomar, köldsjukdomar samt hypotermi och räddning från vattnet går man igenom. (Almqvist, 2015)

I Finland är varenda medborgare skyldig att hjälpa till vid en nödsituation. De lagar som betonar detta är räddningslagen (2011/379 kap.2 §3), vägtrafiklagen (1981/267 kap. 4 §57-§59) samt strafflagen (1995/578 kap. 21 §15).

2.1 Begrepp

Första hjälpen

Enligt ”Röda Korset” innebär första hjälpen att hjälpa en sjuk eller skadad person så att dess livsfunktioner upprätthålls, att lindra personens smärta samt förhindra att ytterligare skador uppstår. (Korte, Myllyrinne, 2017)

I FSB:s kursmaterial står det att ” *Första hjälp är en situation där man hjälper någon, hit hör räddning, första hjälp, nödanmälan, första vård och fortsatt vård.* ” (Almqvist, 2013a s.43) Detta syftar på att första hjälpen är ett av stegen i vårdkedjan.

Nödförstahjälp

I FSB:s kursmaterial skriver författaren att: ”*Nödförstahjälp är omedelbar, livräddande första hjälp. Målet är att återuppliva och upprätthålla livsfunktionerna tills patienten kommer till vård. Tryck-inblåsning återupplivning är en del av nödförstahjälpen för en person som plötsligt blivit livlös men viktigare är att säkra andning och blodcirkulation samt att stilla blödningar, att placera den medvetslösa i sidoläge och att ta bort främmande föremål ur andningsvägarna*”. (Almqvist, 2013a s.43)

Brandkårsungdom

En brandkårsungdom är en ungdom mellan 7 och 17 år, som är medlem i en brandkårsungdomsavdelning. Ungdomen deltar frivilligt i övningar som ger färdigheter för att handskas med nödsituationer i vardagen. (SPEK 2016)

Frivillig brandkår

En frivillig brandkår är en förening som är grundad för att utföra brandkårsverksamhet. Föreningen kan vara indelad i olika avdelningar såsom alarm-, dam- och ungdomsavdelning. (Suomen Sopimuspalokuntien Liitto Ry 2018)

3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet med denna studie är att lyfta fram hur brandkårsungdomarna upplever den frivilliga brandkårens första hjälpen-utbildning.

Frågeställningarna skribenten riktat in sig på är följande:

1. Hur uppfattar brandkårsungdomar begreppet ”*första hjälpen*”?
2. Vad väcker första hjälpen för känslor hos brandkårsungdomarna?
3. Upplever brandkårsungdomar att de har nytta av att lära sig första hjälpen?

4 TEORETISK REFERENSRAM

Som teoretisk referensram har skribenten använt sig av rädslor hos barn. Liv Svirsky skriver i sin bok ”*Rädslor, fobier och nedstämdhet hos barn och unga*” (2012 s.10 - 13) att till alla människors natur hör det ett antal grundaffekter, d.v.s. de känslor som alla människor har. Rädsla hör till dessa känslor och är livsviktig för människan. Rädslan utlöses då ett hot uppstår. Människan förstår då underförstått att man behöver söka skydd och försvara sig. Det är normalt att uppleva rädsla vare sig man är barn eller vuxen. Ändå finns det en sorts rädsla som inte är hälsosam att känna, d.v.s. ångest. Ångesten kan förklaras som den rädsla som uppstår i en situation som inte i sig är farlig, men som ändå skrämmer människan i fråga.

Svirsky skriver även att till de saker man kan vara rädda för hör rädsla för olika djur, göra saker inför andra människor, rädsla för att man själv eller någon närstående ska bli sjuk, dö eller drabbas av en olycka, rädsla för att vistas på olika platser, rädsla för att besöka sjukhus eller läkare, rädsla för naturfenomen samt rädsla för att vara ensam.

”*Barn och rädsla*” är en studie gjord i Sverige år 1992. I studien har 123 barn i åldern 9 - 12 år deltagit. Den har visat sig att deras rädslor delade sig in i kategorier som ”*fysisk fara*”, ”*social rädsla*”, ”*straff-skuld*”, ”*inbillad fysisk fara*”, ”*inducerad fara*”, ”*inre upplevelser*” samt ”*övertrogenhet - ångest*”. (Englund, Isidorsson, 1992)

Tidigare forskning visar att barn hanterar sin rädsla på olika sätt. Att fly undan är en av de absolut vanligaste skyddsmekanismerna som framkommer. Andra sätt enligt samma studie är att bearbeta rädslan genom att sätta sig själv i situationen på flit, att förneka att

man är rädd, att försöka bemästra rädslan, att få överdrivna skuldkänslor, att man inte gör något åt rädslan samt att man inte är benägen att göra något åt rädslan. (Englund, Isidorsson, 1992) Barn kan även använda sig av lek för att bearbeta sin rädsla, då de i leken kan återskapa likadana situationer var de känt sig rädda och på så vis komma igenom situationen med ett annat slutresultat än i en riktig likadan situation. (Gustavsson, 2006)

I artikeln "*Ångeststörningar hos barn och ungdomar - hjälp finns att få*" kan man läsa att en vanlig orsak till barn och ungdomars ångest är p.g.a. specifik fobi. Detta betyder att barnet eller ungdomen har en irrationell rädsla för t.ex. en specifik situation, plats, blod, något djur eller mörker. (Serlachius et.al. 2012)

Utgående från dessa källor kan man då konstatera att det finns faktorer med i första hjälpen-utbildningen inom brandkåren som barn kan uppleva som obehagliga, vara rädda för eller till och med skapa en fobi för.

5 TIDIGARE FORSKNING

Detta kapitel beskriver hur litteratursökningen gått till samt vilken teoretisk bakgrund som ligger bakom detta arbete.

5.1 Litteratursökning

Vid litteratursökningen användes databaserna Pubmed, Google Scholar och Researchgate. Sökorden som användes var ""Kids saves lives", "ensiapu kokemus lapset", "rädslor hos barn", "first aid training for children", "first aid for school children" och "effects of first aid". Sökträffarna var många. För att hitta relevanta artiklar valde skribenten bort en stor del artiklar redan på basen av rubriken. Om rubriken lät relevant kollade skribenten abstraktet för artiklarna i fråga, vilket ännu kom att gallra bort artiklar. Några artiklar hittades även med hjälp av "snöbollseffekten". Slutligen valdes 10 artiklar som fick stå som grund för examensarbetet.

I början av sökprocessen söktes även artiklar som behandlade brandkårsungdomar och förstahjälpen men detta gav ej några resultat så därför valde skribenten att ta med artiklar som behandlade barn och ungdomar i samma åldersgrupp.

De artiklar som valdes med var skrivna på svenska, finska och engelska. Utöver artiklar har skribenten sökt bakgrundsfakta i böcker som tangerat ämnet för att komplettera det som fattats bland med artiklarna.

5.2 Forskningsöversikt

Tidigare forskning visar att det finns flera fördelar med att lära barn och ungdomar första hjälpen. ”*Kids saves lives*” är ett uttalande som Världshälsoorganisationen WHO godkände år 2015, organisationer som ligger bakom detta påstående är ERC- European Resuscitation Council tillsammans med European Patient Safety Foundation, International Liaison Committee on Resuscitation samt World Federation of Societies of Anaesthesiologists. Uttalandet innefattar en rekommendation på att ungdomar 12 år och äldre rekommenderas ha två timmar återupplivningsutbildning per år, i skolor värden över. (ERC, 2015) I artikeln ”*Training school children in cardiopulmonary resuscitation worldwide*”, kopplad till ERC:s uttalande skrivs det att barn är enkla att lära ut återupplivning åt och att de innan de kommer in i puberteten ofta har en mer positiv inställning till att lära sig. De skriver även att det är dubbel nytta med att lära ut återupplivning åt barn. Utöver att de lärt sig själva lär de även ut vidare åt sina syskon, föräldrar och andra vänner då de är så entusiastiska över att ha lärt sig något nytt och dessutom lärt sig hjälpa andra människor. (Böttiger, Van Aken, 2015) Detta styrker även Wilks och Pendergasts studie, ”*Skills for life: First aid and cardiopulmonary resuscitation in schools*”, i vilken de har undersökt vilka fördelar det finns med att lära ungdomar första hjälpen. Till de fördelar som deras studie lyfter fram hör bland annat att antalet första hjälpen utbildade lekmän ökar, att ungdomar gärna vill visa vad de kan och på så vis lär ut vidare åt släkt och vänner. Studien lyfter även fram att då ungdomar fått första hjälpen-utbildning, kan det inverka positivt på deras självförtroende samt deras självkänsla och de kan känna att de kan bidra med något till samhället då de kan första hjälpen. De skriver även att till det man borde utbilda åt ungdomar hör t.ex. att ringa efter hjälp, blödningar, chock, brännskador, hjälpa en medvetslös patient samt återupplivning. (Wilks & Pendergast 2017)

Tidigare forskning visar även att det lönar sig att börja utbilda första hjälp åt barn redan i en tidig ålder. Forskningen visar även att det är viktigt att repetera det man gått igenom senare och gå djupare in i ämnena då ungdomarna bli äldre. Det är även viktigt att övningarna är praktiska och att barnen och ungdomarna oberoende av ålder kan relatera det man går igenom på första hjälpen-utbildningen till situationer de känner igen, för då har de lättare att lära sig det. (Wilks & Pendergast, 2017) I artikeln ”*Children can save lives*” skriven av Andrew S. Lockey och Marios Georgiou, skriver de att man borde ta i beaktande barnens ålder då man lär ut hur barn kan ge första hjälp åt en livlös patient. Detta kunde till exempel som i deras artikel tas i beaktande så att man lär ut yngre barn att ringa efter hjälp och lär ut återupplivning åt äldre barn då de är mogna för det. (Lockey & Georgiou, 2013)

I artikeln ”*The year of first aid: effectiveness of a 3-day first aid programme for 7-14-year-old primary school children*” har skribenterna utvärderat effekterna av en 3 dagars första hjälpen-kurs för barn i grundskolan. Studenterna testades före, genast efter och 4 månader efter utbildningstillfället. Testerna kom att visa att ungdomarna hade sämre kunskaper före utbildningen och att deras kunskaper ökade markant efter utbildningen. Ännu efter 4 månader hade ungdomarna kunskaperna kvar på en bättre nivå än före utbildningen. Före utbildningen hade de yngre barnen sämre kunskap i alla områden som testades medan de efteråt endas p.g.a. fysiska orsaker gjorde sämre bröstkompressioner och blåsningar vid återupplivning. Till de kunskapsområden som testades i studien hörde återupplivning av vuxen samt användning av en halvautomatisk defibrillator, medvetlös patient, stoppa kritiska blödningar samt ringa ambulans. Studien visar att även barn från 7 år redan kan klara av att utföra grunderna i första hjälp samt att kunskapen inom alla åldersgrupper 7-14år ökade efter utbildningstillfällena och höll i sig ännu efter 4 månader. (Banfai et.al. 2017) Även en annan studie, gjord i Norge, vilken innefattade 228 barn i åldern 6-7år kom att visa att barn redan i denna ålder är benägna att ge första hjälp åt en medvetlös person. (Bollig et.al. 2009)

I en artikel skriven i Saudi-Arabien undersökte man om gymnasiestudenters medvetenhet om första hjälpen samt om de hade intresse av att lära sig det. Majoriteten hade ingen tidigare erfarenhet av första hjälp men många var intresserade av att lära sig. Största delen av studenterna ansåg att genom att kunna första hjälpen hjälper man utöver sig själv även

samhället. Med att ta med första hjälpen i läroplanen i gymnasiet skulle kunskaperna och färdigheterna öka och studenterna skulle vara bättre kapabla att ge första hjälp. Det skulle även ta bort misstag gjorda av utbildade lekmän. (Aljerian et.al. 2017)

Evidence-based educational pathway for the integration of first aid training in school curricula, skriven av De Buck E, Van Remoortel H, Dieltjens T, Verstraeten H, Clarysse M, Moens O och Vandekerckhove P, år 2015, är en studie som vill utveckla ett evidensbaserat tillvägagångssätt för att lära ut första hjälp i skolor. Studien visade att det finns faktorer som kan ha en negativ inverkan på attityden och beteendet gällande att hjälpa andra. Till dessa faktorer hör bland annat rädsla för att misslyckas, rädsla för att skada den som behöver hjälp, rädsla för att bli smittade av någon sjukdom, uppkastningar, lukter, blödnings-speciellt vid eller runt munnen, allvarliga skador, fara för hjälparen, att offret är någon okänd, missbrukare, allmän plats, rädsla för att bryta mot lagen.

Faktorer som inverkar positivt på hjälpanDET är att patienten är en närstående, ett annat barn och tidigare första hjälpen-övning.

Barn mellan 11 och 19 år hjälper gärna andra människor, första hjälpen-utbildning kan öka ungdomarnas självsäkerhet och självförtroende. Det är viktigt att ta i beaktande de faktorer som påverkar attityden till att vilja hjälpa. Barn upplever en hel del hinder för att hjälpa, därför är det viktigt att ta i beaktande detta vid utbildningen för att komma över dem.

Studiens mål var att utveckla ett evidensbaserat tillvägagångssätt för att lära ut första hjälp i skolor. Det som studien kom fram till var att tillvägagångssättet kan delas in i tre olika steg. Det första är att ”uppmuntran”, dvs att läraren skall uppmärksamma målet vart hon vill nå, nästa steg, ”kunskap”, innebär att alla elever skall nå en bestämd nivå av kunskaper och färdigheter. Det sista steget ”upprepning” innebär att då man nått detta steg skall de tidigare upprepas. (De Buck et al. 2015)

Bland arbeten skrivna på yrkeshögskolenivå fanns en del projektrelaterade arbeten som gått ut på att ordna ett utbildningstillfälle om första hjälp. Ofta har skribenterna nog tagit emot feedback efteråt om hur det gått, men inte så mycket tangerat hur barnen upplevt det som de gått igenom. Som exempel kan lyftas upp ett arbete gjort för fjärdeklassister, var det först hållits ett utbildningstillfälle och efteråt har skribenterna tagit feedback på hur barnen upplevt dagen. Av feedbacken framkom att barnen upplevde att de är benägna

att handla i en riktig situation som kräver första hjälp, efter att det deltagit i utbildningstillfället som ingick i studien. (Nissilä & Hellsten 2016)

Även ett annan projektrelaterat arbete har frågat respons på hur ett utbildningstillfälle gått. De studerande som deltagit i studien har upplevt att det tack vare första hjälpen-utbildning nu är modigare och vågar gå in i en situation som kräver första hjälp. (Ovaska et. Al. 2011)

5.3 Ungdomars utvecklingspsykologi

Ungdomsåren kan definieras som den period då en individ befinner sig i stadiet mellan barn och vuxen. (Hwang & Nilsson, 2011 s.297 & Moshman 2012 s.15) Ungdomars utveckling kan delas in i fysisk utveckling, kognitiv utveckling och socioemotionell utveckling. (Hwang & Nilsson, 2011)

I boken *"Utvecklingspsykologi"* skriven av Anneli Vilkkö-Riihelä och Vesa Laine, har de samlat ihop information om vad den senaste forskningen säger inom ämnet. Informatjonen är alltså deras tolkning av vad tidigare forskning säger, inte deras egna teorier.

Utvecklingen under ungdomsåren är mycket individuell. Som start på ungdomsåren räknas oftast puberteten. Detta för att fysiska förändringar på barnets kropp börjar märkas då. Flickor kommer oftast in i puberteten i en tidigare ålder än pojkar. Åldern då puberteten oftast inleds är 12-14 år. (Vilkkö-Riihelä & Laine 2011) En specifik tidpunkt för var ungdomen slutar är svårare att slå fast då övergången till att individen blir vuxen inte innebär lika synliga fysiska förändringar. (Moshman 2012 s.17)

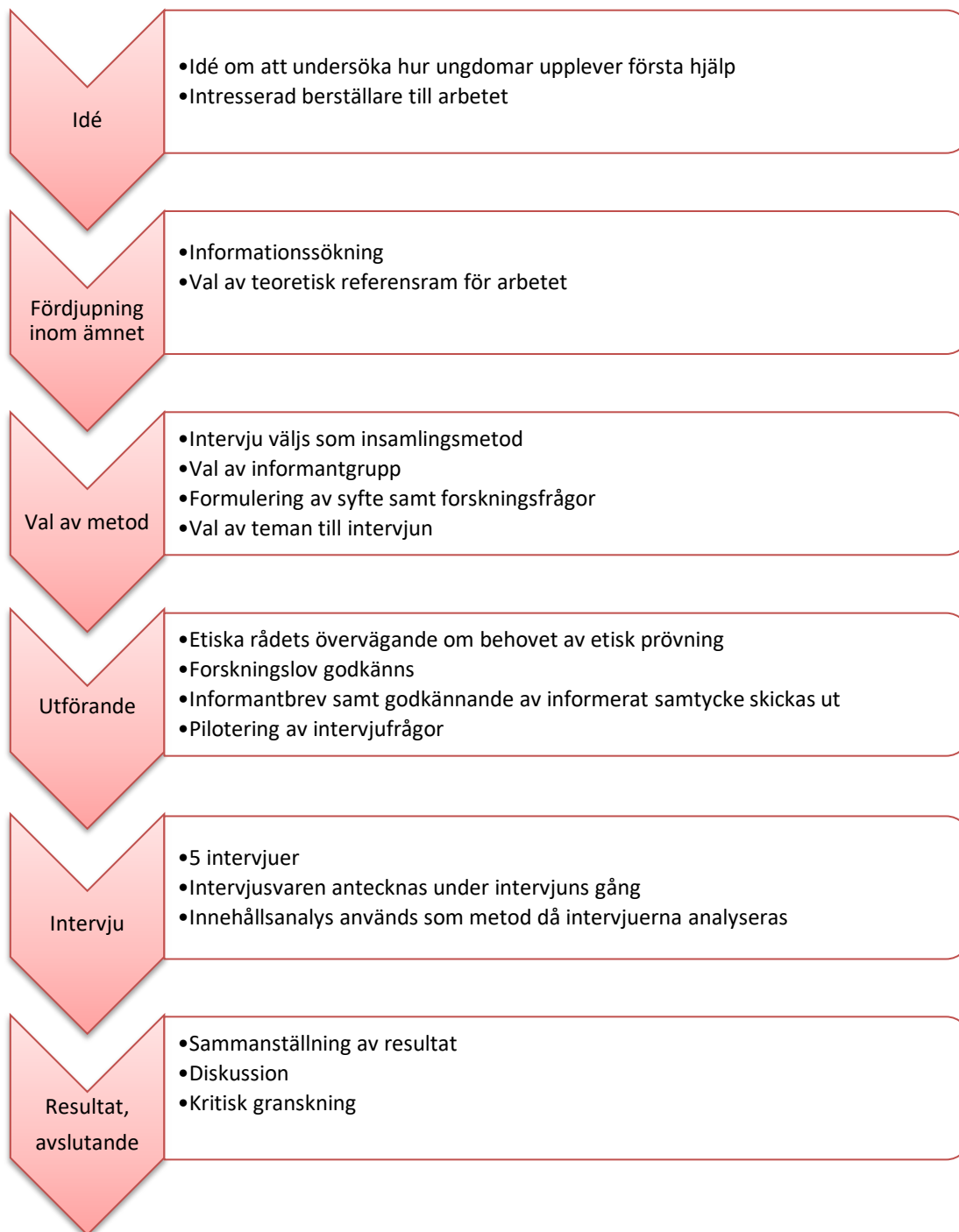
Vid ca 11-12 års ålder kan man också börja märka att ungdomar börjar tänka och förstå saker de vid en yngre ålder inte varit kapabla att göra. (Moshman 2012 s.16) Då börjar de unga se olika möjligheter och kunna föreställa sig deras konsekvenser. Man börjar tänka mer logiskt, kunna planera framåt, se och begripa helheter samt sammanställa och tillämpa information man fått från olika källor. Vid 16 års ålder har ungdomen vanligtvis uppnått ett vuxet logiskt tänkande. Generaliseringar och svartvitt tänkande är vanligt ännu i den yngre ungdomen. I denna ålder har ungdomarna ännu svårt att se saker ur andra människors synvinkel. (Vilkkö-Riihelä & Laine 2011)

Under ungdomsåren bildar de unga sin egen självuppfattning, deras identitet och personlighet utformas. Tankar, åsikter och känsloliv förändras. Eftersom de ungas hormonella förändringar är så snabba bidrar det till att de kan ha svårt att kontrollera sina känslor.

Då man är i ungdomsåren är man i en sårbar ålder var man påverkas mycket av det som händer runtom och inuti en själv. Ungdomar fäster stor uppmärksamhet på sitt utseende och är väldigt känsliga för andras åsikter. Den unga kan ha en känsla av att just han är unik och att alla runtom honom är intresserade av just honom, oberoende om det är fråga om en positiv eller negativ situation. Detta i samband med pressen om kamraternas uppmärksamhet leder ofta till egocentriskt tänkande bland ungdomarna. Ungdomars egocentricitet minskar med tiden då ungdomen utvecklas. (Vilkko-Riihelä & Laine 2011)

6 DESIGN OCH FÖRVERKLIGANDE

Nedan, i figur 1, kan man se en bild av hur upplägget till denna studie sett ut.

Figur 1. Arbetets design

7 MATERIAL OCH METOD

I detta kapitel beskriver skribenten metoden och materialet som använts i denna studie.

7.1 Metod

Skribenten har valt att göra en kvalitativ forskning. Som metod valdes en semi-strukturerad temaintervju. Denna metod valdes för att hålla en struktur på intervjun men ändå ge plats åt ungdomarna att svara öppet på frågorna. Eftersom syftet var att få fram ungdomarnas erfarenheter upplevde skribenten att denna metod var den mest lämpliga för att få svar på forskningsfrågorna samt uppfylla syftet med studien.

Temaintervju innebär att intervjun består av på förhand bestämda teman, men ger intervjuaren utrymme för att ställa följdfrågor beroende på de svar intervjuaren får av informanterna. Informanterna har även möjlighet att svara öppet på frågorna. (Tuomi, Sarajärvi 2002 s.87 - 90)

Vid en kvalitativ intervju skapar forskaren och informanten en unik situation var bådas deltagande kommer påverka situationen. Relationen mellan personerna, platsen och tiden mm. kommer påverka intervjuens gång. Det är viktigt att den som intervjuar kan hitta och ställa följdfrågor på det väsentliga i intervjun för att få ut så mycket som möjligt av samtalet. (Widerberg 2002 s. 16-17)

7.2 Informanter

Undersökningsgruppen bestod av 5 brandkårsungdomar i åldern 12 - 15 år. Skribenten valde att intervju sådana ungdomar som var medlemmar i en brandkår och som deltagit i brandkårens veckoövningar. Bland med dessa valdes ungdomarna ut slumpmässigt. Största delen av ungdomarna hade även deltagit i FSB:s utbildningskurser. Alla informanter har deltagit i brandkårens förstahjälpsutbildning.

Skribenten tog personligen kontakt med ungdomarna och frågade om de var intresserade av att delta i undersökningen. Då ungdomarna visat intresse för att delta skickades info-brev samt godkännande av informerat samtycke ut åt ungdomarna och deras

vårdnadshavare. I infobrevet (se bilaga 1) fanns information om deltagandets syfte, anonymitet, frivillighet samt informerat samtycke. Intervjuerna genomfördes på den plats som ungdomen önskade för att känna sig trygg.

7.3 Innehållsanalys

Då man bearbetar någon slags textmaterial är kvalitativ bearbetning bland de vanligaste metoderna man använder sig av. Även i detta fall då en intervju är gjord, blir slutprodukten ett utskrivet textmaterial, vilket lämpar sig för ett kvalitativt bearbetningssätt. Vid ett kvalitativt bearbetningssätt kan man tillämpa löpande analys under forskningens gång. Detta kan t.ex. tillämpas så att man analyserar materialet ur en intervju innan man börjar med nästa för då kan man få nya idéer om vad som exempelvis bör ändras i intervjun. Slutprodukten presenteras ofta som en text med inslag av citat ur intervjuerna och egna kommentarer och tolkningar. Vid kvalitativ bearbetning finns ingen fastslagen metod för hur analysen bör gå till, utan skribenten bör själv redovisa hur analysen har gått till. (Patel, Davidson 2014 s.120-122)

Innehållsanalysen i denna studie har gjorts så att skribenten flera gånger läst igenom det utarbetade textmaterialet från intervjuerna. Då skribenten läst igenom materialet några gånger började hon hitta likheter och skillnader i svaren och kunde därmed kategorisera dem enligt det.

Skribenten valde att ställa upp svaren enligt frågornas teman i intervjun. En del frågors svar gick att koppla ihop med andra och på så vis få en mer löpande text till resultatet. Skribenten använde sig alltså av följande faser i innehållsanalysen: tematisering, kategorisering och abstrahering.

8 RESULTAT

I detta kapitel presenteras resultatet från intervjuerna enligt forskningsfrågornas teman. Intervjuerna gav totalt ungefär 12 sidor datorskriven text utifrån vilka skribenten har redovisat resultaten i detta kapitel. Det kunde konstateras att inget internt bortfall skett då alla informanter svarade på samtliga frågor.

8.1 Hur uppfattar brandkårsungdomar begreppet första hjälpen?

Följande svar gav informanterna på vad de tänker på då de hör ordet ”första hjälpen”:

Bandage, blod, tryckförband, att hjälpa en annan människa, defibrillator

Sår, tryckförband, högläge, snabbhet och typ blod

Att rädda någon, att man e först på plats, tryckförband

En livlös människa, tryckförband, någon skadad människa, vaccuumdrass

Undersöka patient med ABC, första hjälp-väska, att hjälpa folk

Utifrån dessa svar kan man konstatera att brandkårsungdomarna förknippade ordet ”första hjälpen” med en hel del konkreta saker som kan användas vid första hjälpen, men att det även framkom sådant man gör eller stöter på vid en nödsituation.

8.2 Vad väcker första hjälpen för känslor hos brandkårsungdomarna?

Resultatet som intervjuerna gav var att informanterna förknippade första hjälpen med både positiva och negativa känslor. Till de positiva hörde bland annat att det känns bra att hjälpa, det är roligt att hjälpa och att det känns bra att lära sig nya saker. De negativa känslorna som framkom var att det i en första hjälpen situation kan vara bråttom, att man blir fundersam och även smärta, stress och rädsla hörde med till resultatet som intervjuerna gav.

Ungdomarna upplevde att det känns bra att delta i första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren, de deltar gärna i övningarna och tycker det är roligt att lära sig nya

saker så de vet hur man kan hjälpa till på riktigt om det behövs. Ingen av ungdomarna har känt sig rädd eller uppskrämd på någon övning.

På frågan hur det känns att delta i brandkårens första hjälpen-utbildning svarade ungdomarna att det kändes bra att delta i de övningarna, alla deltar gärna i dem och tycker det är roligt att lära sig nya saker så man sedan vet hur man kan hjälpa till på riktigt om det behövs.

Ingen av ungdomarna har känt sig rädd eller uppskrämd på någon övning. Defibrillatören har en informant varit lite aktsam för i yngre ålder då han trodde den ger ström om man rör den. En annan av informanterna trodde vid yngre ålder att syre-saturations mätaren innehöll en nål och vågade därför inte prova den på en övning då brandkårens första resursutrustning förevisades.

Som svar på frågan ”Hur påverkas Dina känslor om det används utomstående patienter och teaterblod etc. under övningen?” Framkom följande svar:

-Det e nog bra att ha det med. Till exempel blod och såndär plastsår istället för röd tusch eller ingenting e bra. Bra med främmande patienter också för då lär man sig olika tillfällen.

-Det påverkar int mina känslor men de e bra med sånt, det ger mer verklighet.

-Jag tycker det är bra, det ger mer föölis.

-Det är bra att ha med, om man alltid känner patienten blir de mer pelle att man tar int det på allvar. Så de e nog bättre med t.ex. blod iställe för någå tuschstreck eller ingenting.

-Det är int obehagligt, bra att int alltid känna patienten för de känns mera på riktigt om man int gör det.

Ingen av informanterna har blivit och fundera efteråt på någonting som utbildats, de upplever att de förstått vad ledarna och utbildarna sagt och om t.ex. något ord har varit svårt att förstå har de vågat fråga var det betyder.

8.3 Upplever brandkårsungdomar att de har nytta av att lära sig förstahjälp?

Alla ungdomar upplever att de har nytta av att lära sig första hjälp och de tycker även att det är viktigt att kunna första hjälp.

Vid frågan om det är viktigt för både barn och vuxna att kunna det, svarade en informant att inte riktigt små barn behöver kunna men att senare då man börjar förstå saker är det nog bra att kunna det. Övriga svarade alla att båda är viktiga då t.ex. vuxna inte alltid är på plats.

Intresset för första hjälp hade de alla. Två av informanterna tyckte att det är roligare då man gör praktiska övningar än att lystna på teori. Två tyckte också att det är roligast att delta i simulerade övningar var man får öva sina kunskaper på riktigt.

En annan tyckte att det mest intressanta är undersökande av patient enligt ABC-metoden. Två av informanterna tyckte att det är lite enformigt att öva tryckförband då det inte är så svårt. En informant lyfte upp att inget är tråkigt men inget heller speciellt roligt, utan allt ganska lika.

Alla informanter hade erfarenhet av att ha hjälpt någon att sköta om sår och lägga plåster på. En hade hjälpt med en stukning, satt på ispåse och i högläge. En hade hjälpt en kompis som brutit nyckelbenet att hålla henne lugn och hämta hjälp. Två informanter hade även gett värkmedicin åt någon som behövde det.

Alla tyckte det är bra att det utbildas första hjälp inom brandkårens ungdomsarbete och de var även alla övertygade om att de tack vare detta även vågar hjälpa någon okänd människa på gatan om det skulle behövas.

Informanterna svarade t.ex. *”jag vågar nog bättre och vet också bättre vad man borde göra”*

”Jo man vet hur man beter sig och att vara försiktig”

”Jo int sku man annars aldrig våga”

Ungdomarna upplevde även att det som gått igenom på brandkårens egna övningar långt motsvarar det som utbildas på kurserna som FSB ordnar. Det som de upplevde att skiljer sig mest är att olika ledare berättar på olika sätt men att innehållet är långt det samma.

9 KRITISK GRANSKNING

I detta kapitel tar skribenten upp etiska reflektioner samt studiens tillförlitlighet.

9.1 Etiska reflektioner

Till de etiska faktorer skribenten kommer reflektera över hör frivillighet, anonymitet, informerats samtycke om deltagande samt hur sekretessbelagd informationen förvarats.

Eftersom underåriga ungdomar har varit informanter i denna studie har skribenten extra noga reflekterat över etiken under hela forskningsprocessen.

Arbetet har gjorts enligt Arcadas riktlinjer för god vetenskaplig praxis. (Arcada, 2014)

I planfasen av examensarbetsprocessen skickades en förkortad plan av arbetet till Etiska rådets ordförande, för att övervägas ifall forskningsplanen bör genomgå en etisk prövning. Då etiska rådets ordförande ansåg att planen för denna studie inte strider mot någon av de riktlinjer forskningsetiska delegationen har lagt upp, behövdes ingen etisk prövning. Skribenten har under hela examensarbetsprocessen tagit i beaktande forskningsetiska delegationens anvisningar ”*God vetenskaplig praxis och handläggning av avvikelser från den*” (TENK 2002).

De etiska principerna är indelade i tre delområden:

1. Respekt för den undersökta personens självbestämmanderätt
2. Undvikande av skador
3. Personlig integritet och dataskydd

Skribenten har tagit i beaktande alla dessa delområden under hela forskningsprocessen.

Informanterna blev informerade om studiens frivillighet och konfidentialitet via ett informationsbrev som skickades ut åt informanterna samt deras vårdnadshavare innan intervjuerna. För att ungdomen skulle bli intervjuad krävdes samtycke av både ungdomen

själv och dess vårdnadshavare. Vårdnadshavarna undertecknade informerat samtycke och ungdomarna godkände själva sitt deltagande med att komma på intervjun och lämna in den underskrivna blanketten av vårdnadshavaren.

Skribenten hade även informerat informanterna om att det är möjligt att avbryta intervjun när som helst. I infobrevet fanns även information om intervjuens tema, längd och att inga förberedelser krävs innan intervjun.

Ungdomarna har inte kommit till skada i denna undersökning och de har själva valt vad och hur personligt de svarat på intervjufrågorna. Ungdomarna är de som slutligen kan ha nytta av denna undersökning då deras upplevelser är väldigt viktiga att ta i beaktande i framtiden då utbildningen planeras och utförs. Intervjuerna gjordes på den plats som ungdomen själv valt för att ungdomen skulle känna sig så trygg som möjligt. Intervjuaren tog även i beaktande hur ungdomen uppträdde under intervjun, och var beredd att avsluta intervjun ifall ungdomen skulle ha börjat känna sig obekvämt under intervjuens gång. Intervjuaren behärskade ett ungdomligt språkbruk och kunde komma i en bra kontakt med ungdomarna. Skribenten har tagit i beaktande ungdomarnas utvecklingsnivå.

Informanterna informerades även om att materialet från intervjuerna förvaras oåtkomligt för obehöriga och att materialet kommer att användas endast till examensarbetet och förstöras då arbetet är klart.

9.2 Tillförlitlighet

Studiens tillförlitlighet utvärderas ofta genom att reflektera över validiteten samt reliabiliteten i studien. Reliabilitet används dock sällan vid kvalitativa forskningar. (Patel, Davidson 2014 s.106) I denna studie har skribenten undersökt upplevelser hos ungdomarna, vilket är ett abstrakt fenomen som är svårt att utvärdera då det inte är något konkret som går att mäta. (Patel, Davidson 2014 s.102) Då man talar om validiteten för en kvalitativ studie gäller det oftast hela forskningsprocessen. (Patel, Davidson 2014 s.105) Det vill säga att man bör veta om man har undersökt det man haft som avsikt att undersöka under hela processen. I detta fall anser skribenten att validiteten i denna studie är god.

Intervjun piloterades innan ungdomarna blev intervjuade. Två medlemmar från en brandkår svarade på intervjufrågorna för att skribenten skulle få reda på om något tema i

intervjun behöver tas bort eller läggas till. Efter piloteringen konstaterades intervjuernas teman vara relevanta. Intervjuerna bandades inte in eller transkriberades, utan skribenten gjorde anteckningar under intervjuens gång. Detta för att ungdomarna i fråga som blev intervjuade, med stor sannolikhet skulle ha upplevt intervjusituationen mer stressfull om deras tal skulle ha blivit inspelat. Intervjuaren fick alltså sannolikt längre och innehållsrikare svar med att använda sig av metoden var hon dokumenterade svaren under intervjuens gång, och informanterna kunde dessutom känna sig tryggare i situationen.

Det bortfalls som har tagits i beaktande är åtminstone de barn och ungdomar som var utanför åldersgruppen som studerats, men även finskspråkiga lämnades utanför undersökningen för att undvika misstolkningar vid översättandet av svaren då arbetets språk är svenska.

De artiklar skribenten valde som grund för arbetet har genomgått en urvalsprocess och källorna är rätt hänvisade. Ingen tidigare forskning om specifikt brandkårsungdomar och första hjälpen hittades, så skribenten valde att ta artiklar som behandlat barn och ungdomar i samma åldersgrupp som grund för arbetet.

10 DISKUSSION

I detta kapitel kommer resultaten diskuteras gentemot tidigare forskning, forskningsfrågorna samt den teoretiska referensramen för detta arbete.

10.1 Resultat jämfört med tidigare forskning

Informanterna hade kommit i kontakt med grunderna i första hjälpen vid en ålder av 6-8 år. Tidigare forskning visar att barn redan från 6-års ålder är benägna att handskas i situationer som kräver första hjälpen. Utifrån detta kan vi då se att åldern i tidigare forskning och informanternas ålder vid första kontakt med första hjälpen-utbildning korrelerar med varandra.

Känslorna som tidigare forskning lyfter upp är både positiva och negativa. Rädsla och osäkerhet var sådant som lyftes fram som hinder för att hjälpa medan positiva känslor som framkom var att man kände sig modigare att hjälpa efter första hjälpen-utbildning samt att man kände sig villig att hjälpa och villig att lära sig första hjälpen.

Bland med resultatet skribenten fick ut av intervjuerna fanns också både positiva och negativa känslor kopplade till första hjälpen. Som vid tidigare forskning tyckte informanterna att det känns bra att hjälpa andra och att det även känns bra att lära sig nya saker. Utöver detta visade resultatet att det även är roligt att hjälpa andra. Om man sedan jämför de negativt laddade känslorna med tidigare forskning kan man konstatera att rädsla även kom fram i resultatet. I resultatet förknippades första hjälpen även med att det är bråttom, att man blir fundersam och även smärta och stress.

Resultatet från denna studie visade att brandkårsungdomarna var enade om att de tack vare att ha fått första hjälpen-utbildning har en lägre tröskel att hjälpa vid en situation som kräver första hjälp. Även tidigare forskning har visat att ungdomar som tidigare varit i kontakt med första hjälpen upplever minder hinder för att hjälpa andra. Även i detta fall styrker resultatet och tidigare forskning varandra.

Både i tidigare forskning och i denna studies resultat kan man tydligt se att det finns ett intresse för att hjälpa andra samt att lära sig första hjälpen.

Slutligen kan man konstatera att tidigare forskning stöder resultatet i denna studie, även om den tidigare forskningen inte handlar specifikt om brandkårsungdomar.

10.2 Resultat i förhållande till den teoretiska referensramen

Den teoretiska referensramen som skribenten använde sig av var rädslor hos barn. Detta eftersom första hjälpen-utbildningen innehåller sådant som kan väcka känslor hos barn eller som barn kan uppleva som obehagliga, vara rädda för eller till och med skapa en fobi för.

De känslor som kom fram i resultatet var inte bara negativa, utan även positiva känslor gentemot första hjälpen kom fram. "Rädsla" fanns med bland de känslor ungdomarna förknippade med första hjälpen. Ingen av ungdomarna hade ändå känt sig rädd eller uppskrämd under deltagande i första hjälpen-utbildning inom brandkåren. En del första hjälpen utrustning hade ungdomarna vid yngre ålder varit aktsamma för då de inte visste exakt hur den fungerade.

Slutligen kan konstateras att rädslor hos barn ändå bör beaktas i planering och utförande av första hjälpen-utbildning för brandkårsungdomar.

10.3 Resultat i förhållande till syfte och forskningsfrågor

”Hur uppfattar brandkårsungdomar begreppet ”första hjälpen?”” löd den första forskningsfrågan. Ungdomarna förknippar ordet ”första hjälpen” främst med konkreta saker som kan användas i en första hjälpen-situation.

Övriga saker de förknippar ordet ”första hjälpen” med är: snabbhet, att hjälpa en annan människa, att vara först på plats, att rädda någon, blod, en skadad människa samt att undersöka en patient. Det vill säga sådant man gör eller möter vid en nödsituation.

Vad man kan tolka utifrån detta är att ungdomarna minns de saker de övat med samt att hur själva första hjälpen-situationen de har övar har sett ut och vad de har gjort har blivit i minne. Man kan då konstatera att ungdomarnas egna erfarenheter kom att påverka vad de förknippade ordet ”första hjälpen” med.

Som svar på den andra forskningsfrågan: ”Vad väcker första hjälpen för känslor hos brandkårsungdomarna?” gav resultatet att informanterna förknippade första hjälpen med både positiva och negativa känslor. Till de positiva hörde bland annat att det känns bra att hjälpa, det är roligt att hjälpa och att det känns bra att lära sig nya saker. De negativa känslorna som framkom var att det i en första hjälpen situation kan vara bråttom, att man blir fundersam och även smärta, stress och rädsla hörde med till resultatet som intervjuerna gav.

Ungdomarna upplevde att det känns bra att delta i första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren, de deltar gärna i övningarna och tycker det är roligt att lära sig nya saker så de vet hur man kan hjälpa till på riktigt om det behövs. Ingen av ungdomarna har känt sig rädd eller uppskrämd på någon övning.

Ungdomarnas känslor påverkades endast i positiv riktning av sådana faktorer som gjort övningarna med verklighetstroga, d.v.s. att teaterblod och -sår eller för ungdomarna okända människor har använts som patienter under övningarna.

Resultatet svarade även på den sista forskningsfrågan ”Upplever brandkårsungdomar att de har nytta av att lära sig första hjälpen?” Alla ungdomar upplever att de har nytta av att lära sig första hjälp. De tycker även att det är viktigt att kunna första hjälp, både för vuxna och för barn. En informant tyckte att inte riktigt små barn behöver kunna men att senare då man börjar förstå saker är det nog bra att kunna det. Övriga svarade alla att båda är

viktiga då t.ex. vuxna inte alltid är på plats. Av resultatet framkom även att alla informanter hade erfarenhet av att ha gett första hjälpen åt någon. En del i allvarigare situationer än andra.

Intresset för första hjälp hade de alla. Två av informanterna tyckte att det är roligare då man gör praktiska övningar än att lystna på teori. Två tyckte också att det är roligast att delta i simulerade övningar var man får öva sina kunskaper på riktigt.

Vad som var mest intressant av första hjälpen-utbildningen varierade, överlag tyckte informanterna att sådant som de lärt sig för länge sedan och redan repeterat ett flertal gånger börjar vara lite enformigt. Alla ungdomar tyckte det är bra att det utbildas första hjälp inom brandkårens ungdomsarbete och de var även alla övertygade om att de tack vare detta vågar hjälpa någon okänd människa på gatan om det skulle behövas.

Slutligen kan då konstateras att ungdomarna har intresse av och även anser att de har nytta av att lära sig första hjälpen. De tycker även att det är lämpligt att lära sig det inom den frivilliga brandkåren.

Sammanfattningsvis kan konstateras att ungdomarna upplever att de har nytta av och intresse för att lära sig första hjälpen.

Syftet med denna studie var att lyfta fram hur brandkårsungdomarna upplever den frivilliga brandkårens första hjälpen-utbildning. Resultatet skribenten fått fram genom intervjuerna har gett sådana svar som svarat på forskningsfrågorna och därmed även uppfyllt studiens syfte.

11 AVSLUTNING

Avslutningsvis kan sägas att som det redan konstaterades i föregående kapitel så fick skribenten svar på forskningsfrågorna och tack vare detta uppfylldes även studiens syfte. Förslag till fortsatt forskning kunde vara att undersöka hur ungdomar som inte är vana med första hjälpen, inte har deltagit i första hjälpen-utbildning eller ungdomar i en annan åldersgrupp, förhåller sig till liknande forskningsfrågor som i denna studie.

KÄLLOR

Aljerian, N., Al Anazi, M., Alotaibi, A., Alangari, A., Alanazi, R., Alabdullah, F., Alqah-tani, S., Alrougi, M. & Qureshi S. 2017 *Applying First Aids Curriculum in Riyadh High Schools*. Journal of Medical Science And Clinical Research, vol 5, Issue 11, page 30537 - 30542. Saudi-Arabia.

Almqvist Suvi, 2013a, Brandkårsungdomarnas Nivåkurs I – Utbildarens handbok, Räddningsbranchens Centralorganisation i Finland

Almqvist Suvi, 2013b, Brandkårsungdomarnas Nivåkurs II - Utbildarens handbok, Räddningsbranchens Centralorganisation i Finland

Almqvist Suvi, 2013c, Brandkårsungdomarnas Nivåkurs III - Utbildarens handbok, Räddningsbranchens Centralorganisation i Finland

Almqvist Suvi, 2015, Brandkårsungdomarnas Nivåkurs IV - Utbildarens handbok, Räddningsbranchens Centralorganisation i Finland

Banfai, B., Pek, E., Pandur, A., Csonka, H. & Betlehem, J. 2017. ‘*The year of first aid*’: *effectiveness of a 3-day first aid programme for 7-14-year-old primary school children* Emergency Med J. Aug;34(8): 526-532

Bollig, G., Wahl, H.A.& Svendsen M.V. 2009. *Primary school children are able to perform basic life-saving first aid measures*. Norge, Resuscitation 80 (2009) 689–692

Böttiger Bernd W., Van Aken Hugo, 2015. Kids save lives- Training school children in cardiopulmonary resuscitation worldwide. Resuscitation, 94 (2015) A5-A7

De Buck E, Van Remoortel H, Dieltjens T, VerstraetenH, Clarysse M, Moens O, Vandekerckhove P, 2015. *Evidence-based educational pathway for the integration of first aid training in school curricula*, Resuscitation

Englund Annika, Isidorsson Anna, 1992. Barn och rädsla Höskolan i Gävle.

Engeland, A., Røysamb, E., Smedslund G. & Sørgaard A.J. 2002 *Effects of first-aid training in junior high schools*. Division of Epidemiology, Norwegian Institute of public Health, Oslo, Norway

European Resuscitation Council, 2015. tillgängligt: <https://www.erc.edu/projects/kids-save-lives> Hämtat 6.1.18

Finlands svenska brand- och räddningsförbund, u.å.a tillgängligt <http://ungd.fsbr.webbhuset.fi/ungdomsverksamhet/> Hämtat 6.1.18

Finlands svenska brand- och räddningsförbund, u.å.b Tillgängligt: <https://fsbr.fi/utbildning/> hämtat 15.1.18

Finlands svenska brand- och räddningsförbund, 2008. <http://ungd.fsbr.webbhuset.fi/utbildning/> hämtat 30.4.2018

Finlex, 1995, *Strafflag* Tillgängligt:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1889/18890039001> hämtat 30.4.2018

Finlex, 2011, *Räddningslag* Tillgängligt:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110379?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=r%C3%A4ddningslag> hämtat 30.4.2018

Finlex, 1981, *Vägrafiklag* Tillgängligt:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1981/19810267?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=v%C4g#L4P58> hämtat: 30.4.2018

Forskningsetiska delegationen (TENK), 2002. *Etikprovning inom humanvetenskaperna*
Tillgängligt: <http://www.tenk.fi/sv/etikprovning-inom-humanvetenskaperna> Hämtat 26.4.2018

Gustavsson Sylvia, 2006. Barn och rädsla. Göteborgs universitet

Hwang, P. & Nilsson, B. 2011 Utvecklingspsykologi, 3 uppl. Natur & Kultur, Stockholm. 376s.

Korte Henna, Myllyrinne Kristiina, 2017. Ensiapu Otavan Kirjanpaino Oy, Keuruu, 204s

Lockey Andrew S. . Georgiou Marios, 2013. "Children can save lives" Resuscitation 84, p.399-400.

Moshman, D. 2012. Tonåringars tänkande och utveckling. Studentlitteratur AB, Lund. 312s.

Nissilä, A., Hellsten, A. 2016. *ENSIAPUPÄIVÄ HALKOKARIN ALAKOULUN NELJÄS-LUOKKALAISILLE*. Opinnäytetyö CENTRIA AMMATTIKORKEAKOLU

Ovaska, H., Savola, M., Suominen, T. & Valkjärvi A. 2011. *Apua - Minustako auttaja?* LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU

Patel, R. & Davidson, B. 2014, Forskningsmetodikens grunder, 4 uppl., Lund: Studentlitteratur AB, 149s.

Serlachius, E. et. Al. 2012, *Ångeststörningar hos barn och ungdomar- hjälp finns att få*. Läkartidningen nr. 43 - 44, vol. 109.

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto Ry, 2018. Käsitteet Tillgängligt: <http://sspl.fi/index.php/infopankki/kasitteet> Hämtat 24.4.2018

SPEK, 2016. *Palokuntanuorisotoiminta* Tillgängligt: <http://www.spek.fi/Suomeksi/Palokuntatoiminta/Palokuntanuoret> Hämtat 6.1.18

Svirsky, L. 2012, *Rädslor, fobier och nedstämdhet hos barn och unga*. Stockholm: Gothia förlag, 119 s.

Tuomi,J., Sarajärvi, A. 2002. *LAADULLINEN TUTKIMUS JA SISSÄLLÖNANALYYSI*, Kustannusosakeyhtiö TAMMI, Helsinki, 205s.

Widerberg, Karin. 2002. Kvalitativ forskning i praktiken. Studentlitteratur. Lund. 232 sidor

Wilks, J. & Pendergast, D. 2017. *Skills for life: First aid and cardiopulmonary resuscitation in schools*. Health Education Journal, Australia

Yrkeshögskolan Arcada, 2014. *God vetenskaplig praxis i studier vid Arcada* Tillgängligt:https://start.arcada.fi/sites/default/files/dokument/ovriga%20dokument/god_vetenskaplig_praxis_i_studier_vid_arcada.pdf hämtat 26.4.2018

BILAGOR

Bilaga 1 Infobrev

INFOBREV

Mitt namn är Elin Söderlund, jag studerar akutvård på yrkeshögskolan Arcada och skall nu skriva mitt examensarbete om hur ungdomar upplever första hjälpen-utbildningen inom brandkåren. Som beställare till arbetet fungerar Finlands Svenska Brand- och räddningsförbund och de kommer även att få det färdiga examensarbetet. Utöver detta kommer arbetet att finnas publicerat på www.theseus.fi. För att kunna genomföra mitt arbete skulle jag behöva frivilliga ungdomar som ställer upp på intervju.

Den information som fås ur denna intervju kommer att användas för att lyfta fram brandkårsungdomars upplevelser av första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren. Deltagandet i undersökningen är frivilligt och intervjun kan avbrytas när som helst om ungdomen så önskar. Intervjuerna bandas inte in eller filmas, utan intervjuaren gör anteckningar under intervjuens gång. Endast intervjuaren har tillgång till materialet. Anonymiteten kommer att tas i beaktande under hela processen. Materialet från intervjuerna kommer att förvaras otillgängligt för obehöriga och då arbetet är klart kommer det att förstöras. Materialet från intervjuerna används endast till examensarbete. Intervjuerna är individuella och kommer att ske på den plats som ungdomen önskar. De beräknas ta ca. 10 minuter. Ingen förberedelse krävs innan intervjuerna.

Både ungdom och förälder bör godkänna deltagandet i undersökningen för att ungdomen skall kunna bli intervjuad.

Mvh.

Elin Söderlund

Handledande lärare

Christoffer Ericsson

Bilaga 2 Informerat samtycke

INFORMERAT SAMTYCKE

Ni har i bifogat infobrev blivit informerade om examensarbetet "Ungdomars upplevelser av första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren."

Den information som fås ur denna intervju kommer att användas för att lyfta fram brandkårsungdomars upplevelser av första hjälpen-utbildningen inom den frivilliga brandkåren. Deltagandet i undersökningen är frivilligt och intervjun kan avbrytas när som helst om ungdomen så önskar. Intervjuerna bandas inte in eller filmas, utan intervjuaren gör anteckningar under intervjuens gång. Endast intervjuaren har tillgång till materialet. Anonymiteten kommer att tas i beaktande under hela processen. Materialet från intervjuerna kommer att förvaras otillgängligt för obehöriga och då arbetet är klart kommer det att förstöras. Materialet från intervjuerna används endast till examensarbetet. Intervjuerna är individuella och kommer att ske på den plats som ungdomen önskar. De beräknas ta ca. 10 minuter. Ingen förberedelse krävs innan intervjuerna. Både ungdom och förälder bör godkänna deltagandet i undersökningen för att ungdomen skall bli intervjuad.

Undertecknad har blivit informerad om arbetets syfte och deltagandets anonymitet och frivillighet.

Jag godkänner att mitt barn _____deltar i undersökningen

Ort

Datum

Underskrift

Namnförtydligande

Bilaga 3 Intervju

Intervju

1. Kan Du berätta Din ålder samt hur länge Du varit med i brandkårens ungdomsavdelning?
2. Har Du deltagit i brandkårens första hjälpen-övningar?
3. Har Du deltagit i FSB:s kurser?
4. Vad tänker Du på då Du hör ordet ”första hjälpen”?
5. Vad väcker ordet första hjälpen för känslor hos Dig? Eller hur känns det att öva ge första hjälp? Vad tänker du på för känslor när du hör ordet första hjälp?
6. Hur känns det att delta i brandkårens första hjälpen-utbildning?
-Deltar Du gärna i övningarna
-Har Du känt Dig rädd på någon övning? Hurdan i så fall?
7. Hur påverkar det Dina känslor om det används utomstående patienter och teaterblod etc. under övningen?
8. Har Du någon gång blivit och fundera efteråt på det som utbildats på övningen/ har du förstått det som utbildarna sagt eller ha de varit otydliga?
9. Upplever Du att Du har nytta av att lära Dig första hjälp?
10. Tycker Du att det är viktigt att kunna första hjälp?
11. Tycker Du första hjälp är intressant?
12. Vad tycker du är mest intressant/roligast/tråkigast med första hjälp?
13. Vill Du berätta om Du någon gång använt förstahjälpen i en riktig situation?
14. Tycker du att det är bra att gå igenom första hjälp i brandkåren?
15. Ännu något Du vill tillägga?

TACK!

Bilaga 4 Anhållan om forskningslov

ANHÅLLAN OM FORSKNINGSLOV AV UPPDRAGSGIVAREN

Jag, Elin Söderlund, anhåller om forskningslov att få undersöka och skriva mitt examensarbete om hur ungdomarna upplever första hjälp utbildningen inom frivilliga brandkåren. Ni som beställare kommer få det färdiga arbetet och utöver det kommer det att publiceras på www.theseus.fi. För att kunna genomföra mitt arbete behöver jag intervjua 5 ungdomar som är inskrivna i en brandkår och som deltagit i brandkårens första hjälp utbildning.

Den information som fås ur intervjuerna kommer att användas för att lyfta fram brandkårsungdomars upplevelser av första hjälp utbildningen inom frivilliga brandkåren.

Deltagandet i undersökningen är frivilligt och intervjun kan avbrytas när som helst om ungdomen så önskar. Intervjuerna kommer inte att bandas in eller filmas, utan intervjuaren gör anteckningar under intervjuens gång. Anonymiteten kommer att tas i beaktande under hela processen. Materialet från intervjuerna kommer att förvaras otillgängligt för obehöriga och då arbetet är klart kommer det att förstöras. Materialet från intervjuerna används endast till examensarbetet. Intervjuerna kommer att ske på den plats ungdomen önskar och de beräknas ta ca. 10 minuter. Jag kommer be om godkännande av både ungdomar och föräldrar för att ungdomen skall få delta i intervjun.

Uppdragsgivarens godkännande av forskningslov:

Godkänner

Godkänner inte

Ort Datum

Riseborg 19.01.2018

Underskrift

Namnförtydligande

Anders Ennsten